

Nyt fra Sundhedsstyrelsen

Tina Hosbond, Marianne Kristensen og Sara Louise Rose, Enhed for ældre og demens, Sundhedsstyrelsen

Nyt fra styrelsen

Den 15. december 2016 indgik regeringen og satspuljepartierne aftale om udmøntning af 470 mio. kr. i den nationale demenshandlingsplan 2025. Handlingsplanen indeholder i alt 23 initiativer, og Sundhedsstyrelsen har fået ansvaret for at udmønte 11 af initiativerne.

Med handlingsplanen er scenen sat for en styrket indsats og et endnu bredere samarbejde om indsatsen på demensområdet i Danmark. En række aktører på tværs af myndigheder, sektorer, civilsamfund, fagområder, erhverv og interesserede er inviteret ind i samarbejdet om at skabe et demensvenligt Danmark som Demenshandlingsplanen med overskriften "Et trygt og værdigt liv med demens" skal understøtte.

Mange af landets kommuner og regioner vil inden årets udgang være i gang med et eller flere af de initiativer som indgår i demenshandlingsplanen, og samtidig er der fastlagt mål og retning for indsatsen der rækker ind i fremtiden, helt frem til 2025.

Sundhedsstyrelsen er aktuelt i gang med at forberede lanceringen af tre puljer fra demenshandlingsplanen, som bl.a. kommuner kan ansøge om midler fra til at styrke deres indsatser på området. Initiativerne har følgende overskrifter:

1. Praksisnært kompetenceløft i kommuner og regioner
2. Etablering af rådgivnings og aktivitetscentre for mennesker med demens og deres pårørende, herunder yngre med demens
3. Lokale og landsdækkende aktiviteter, der skal understøtte et demensvenligt samfund

Pulje til Praksisnært kompetenceløft i kommuner og regioner

Der er i de senere år generelt sket en udvikling i de uddannelses- og videreuddannelsesaktiviteter, der er rettet mod demens. Det gælder både inden for grunduddannelserne, herunder social- og sundhedsuddannelsen, sygeplejerskeuddannelsen og lægeuddannelsen, og inden for en række efter- og videreuddannelser suppleret af kurser, temadage, konferencer, som forskellige faglige organisationer og vidensinstitutioner afholder.

Sundhedsstyrelsen har i sit faglige oplæg til den nationale demenshandlingsplan peget på, at der fortsat er behov for at styrke både det faglige vidensniveau og de demensfaglige kompetencer for de forskellige fagprofessionelle grupper, ligesom det er vigtigt, at ledelsen har demensfaglig viden og sikrer transfer og implementering af viden i organisationen.

Aftaleparterne bag den nationale demenshandlingsplan 2025 har afsat 145 mio. kr. til et praksisnært kompetenceløft, som udmøntes som en ansøgningspulje.

Formålet med initiativet er dels at understøtte et kompetenceløft i kommuner og regioner, dels at sikre en kompetenceudvikling på demensområdet med fokus på anvendelse og forankring af viden og kompetencer i praksis – både kommunalt og regionalt. Projektets målsætning er at sikre adækvat udmøntning af puljen til praksisnært kompetenceløft, og sikre at denne udmøntning vil kunne understøtte følgende to hovedspor i initiativet:

- 1) *Praksisnær læring* på alle niveauer i pleje- og behandlingsindsatsen, herunder læring på arbejdspladsen, sidemandsoplæring, supervision m.v.
- 2) *Formel kompetencegivende efter- og videreuddannelse* som f.eks. akademi- og diplomuddannelser

For begge disse spor bør der samtidig være fokus på kompetenceudvikling på ledelsesniveau med henblik på at understøtte, at der sker en reel praksisændring og dermed implementering og forankring.

Målgruppen for denne kompetenceudvikling er de forskellige fagprofessionelle, herunder især frontpersonalet i de forskellige arenaer som er i kontakt med mennesker med demens.

Puljen forventes slået op i april 2017.

Pulje til Lokale og landsdækkende aktiviteter, der skal understøtte et demensvenligt samfund

Demens er forbundet med mange fordomme, tabuer og misforståelser. Det

medfører stigmatisering af mennesker, der lider af demens og deres pårørende, hvilket kan resultere i, at de ofte trækker sig væk fra sociale sammenhænge og større fællesskaber. Dette øger risikoen for isolation, ensomhed og depression.

Mange mennesker med demens og deres pårørende oplever, at det at blive ramt af demens ofte går hånd i hånd med social isolation. Flere fortæller, hvordan de har oplevet uvidenhed og manglende forståelse fra omgivelserne. Andre har oplevet, at venner og familie trækker sig væk, når sygdommen rammer, fordi de ikke ved, hvordan de skal håndtere det. En konsekvens af fordomme og stigmatisering er, at mennesker med en demenssygdom og deres pårørende risikerer at blive isolerede og ensomme.

Som led i demenshandlingsplanen er der derfor afsat 25 mio. kr. til ansøgningspulje, der skal understøtte et demensvenligt samfund.

Et af formålene med puljen er at tilvejebringe mere viden om demens i samfundet, så flere ved hvad det vil sige at have demens, så mennesker med demens og deres pårørende skal kunne blive mødt med forståelse og venlighed. Et andet formål er at der i det offentlige rum tænkes og indrettes mere demensvenligt.

Der kan blandt andet søges om midler til at etablere lokale eller landsdækkende partnerskaber, der fx kan have til formål at sikre demensvenlige indkøbsmuligheder, transportmuligheder, fysiske omgivelser, lokalplaner eller lign. Der kan også søges om midler til at gennemføre bredt forankrede oplysningskampagner eller til konkrete projekter, hvor frivillige skaber aktiviteter for mennesker med demens eller deres pårørende.

Puljen forventes slået op i april 2017.

Pulje til etablering af rådgivnings- og aktivitetscentre for mennesker med demens og deres pårørende, herunder yngre med demens

Når en person får konstateret en demenssygdom, betyder det store omvæltninger for personen selv men også for vedkommendes familie og omgangskreds. Hverdags- og familielivet vil forandres, og der er behov for øget hjælp og støtte i takt med sygdommens udvikling.

For at støtte mennesker med demens og deres pårørende er der i demenshandlingsplanen afsat 35,5 mio. kr. til en pulje til etablering af 12-15 geografisk spredte rådgivnings- og aktivitetscentre i partnerskaber mellem bl.a. kommuner og frivillige organisationer. Formålet med rådgivnings- og aktivitetscentre er, at mennesker med demenssygdomme og deres pårørende kan henvende sig og få kontakt medigestillede samt blive tilbudt støtte og rådgivning.

Centrene skal have fokus på pårørende- og brugerinddragelse og tilbyde støttende samtaler og rådgivning til mennesker med demens og deres pårørende. Centrene skal ligeledes tilbyde sociale og fysiske aktiviteter, mulighed for samvær medigestillede via fx demenscafeer, pårørendegrupper og kurser for pårørende og mennesker med demens. Centrene vil primært være for hjemmeboende mennesker med demens i de tidlige stadier af sygdommen samtidig med, at centrene kan fungere som samlingssted for særlige grupper af mennesker med demens.

Centrenes rådgivnings- og aktivitetstilbud skal i udgangspunktet tilbydes uden visitation, og der vil bl.a. være fokus på:

- at centrene kan hjælpe yngre med demens med rådgivning omkring økonomi og arbejdsmarkedstilknytning.
- at centrene har fokus på anvendelsen af velfærdsteknologi fx i form af velfærdsteknologibiblioteker
- at centrene kan tilbyde sociale og fysiske aktiviteter med mulighed for samvær medigestillede.
- at transport til og fra centrene indtænkes.

Puljen forventes slået op i juni 2017.

Hold derfor godt øje med Sundhedsstyrelsens hjemmeside den kommende tid, hvor man kan læse mere om hvilke initiativer Sundhedsstyrelsen skal udmønte og indholdet i initiativerne. Her vil puljerne også blive offentliggjort.

Sundhedsstyrelsen glæder sig over demenshandlingsplanen og ser frem til samarbejdet med bl.a. kommuner, regioner, organisationer og civilsamfundet om at løfte demensindsatsen til glæde for borgere med demens og deres pårørende.